

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра журналістики та нових медіа

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ МЕДІАТЕКСТУ: ЛІТЕРАТУРНЕ РЕДАГУВАННЯ

спеціальність 061 «Журналістика»

галузь знань 06 «Журналістика»

освітня програма «Журналістика»

Інститут журналістики

2017 – 2018 навчальний рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>428/17</u>	
(підпис) <u>Жильцов</u>	(прізвище, ініціали)
« <u> </u> »	20 <u>17</u> р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія медіатексту: Літературне редагування» для студентів за спеціальністю 061 «Журналістика», галузі знань 06 «Журналістика», освітньої програми «Журналістика» освітнього рівня «бакалавр». – К., 2017. – 23 с.

Розробник: Подшивайлова Ганна Михайлівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики та нових медіа.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри журналістики та нових медіа. Протокол від «29» серпня 2017 року № 1.

Завідувач кафедри журналістики
та нових медіа

 (Ю. В. Нестерук)

Години відповідають робочому навчальному плану

Заступник директора
Інституту журналістики
з навчальної роботи

 (Росінська О.А.)

© Університет Грінченка, 2017 рік
© Г. М. Подшивайлова, 2017 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	7
III. Програма	
<i>Змістовий модуль I.</i>	8
<i>Змістовий модуль II.</i>	9
IV. Навчально-методична карта дисципліни.....	10
V. Плани практичних занять.....	11
VI. Завдання для самостійної роботи.....	14
VII. Система поточного та підсумкового контролю.....	15
VIII. Методи навчання.....	17
IX. Методичне забезпечення курсу.....	17
X. Питання до екзамену.....	17
XI. Рекомендована література.....	19

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія медіатексту: Літературне редагування» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою журналістики та нових медіа на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для спеціальності 061 «Журналістика» (освітньої програми «Журналістика») денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни «Теорія медіатексту: Літературне редагування», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета курсу – ознайомити студентів з можливостями редакторського аналізу й удосконалення мови та стилю авторського оригіналу в процесі підготовки тексту до оприлюднення.

Завдання курсу:

- сприяти розумінню студентами суті та особливостей роботи редактора;
- ознайомити студентів з нормативною базою редагування;
- дати уявлення про текст і етапи роботи редактора з текстом, про композицію тексту;
- сприяти формуванню навичок роботи з лексичними та граматично-стилістичними засобами мови.

Вивчивши дисципліну «Теорія медіатексту: Літературне редагування» студент повинен:

Бути компетентним у:

- методологічних засадах літературного редагування;
- етапах роботи редактора з текстом;
- властивостях композиції тексту;
- механізмі пошуку та усунення помилок у тексті;
- можливостях лексичних і граматично-стилістичних засобів мови.

Мати компетентності:

- здійснювати редакторський аналіз тексту, готувати редакторський висновок;
- орієнтуватися в нормативній базі редагування;
- оцінювати композицію з точки зору її цілісності, відповідності темі, задуму автора, жанру твору;
- здійснювати логічний аналіз тексту;
- оцінювати доцільність, повноту й достовірність факту в тексті;
- працювати з лексичними й граматично-стилістичними засобами мови для вдосконалення тексту.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни «Теорія медіатексту: Літературне редагування», становить 60 год., із них 14 год. – лекції, 14 год. – практичні заняття, 4 год. – модульний контроль, 28 год. – самостійна робота.

Вивчення бакалаврами навчальної дисципліни «Теорія медіатексту: Літературне редагування» завершується складанням комплексного іспиту з дисципліни «Теорія медіатексту».

Комплексна дисципліна «Теорія медіатексту» викладається протягом 2 семестрів і складається із 5 кредитів: «Загальна теорія тексту» – 2 кредити (2 семестрі) і «Літературне редагування» – 2 кредити (3 семестрі). Відповідно до цього розраховується вагова частка кожної дисципліни. Розрахунок модульних балів: Загальна теорія тексту – 30 балів, Літературне редагування – 30 балів. Розрахунок іспиту: Загальна теорія тексту – 20 балів, Літературне редагування – 20 балів.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

І. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: редакторський аналіз і вдосконалення мови та стилю авторського оригіналу в процесі підготовки тексту до оприлюднення.

Курс	Напрямок підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>2 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>2 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>60 годин</i></p>	<p>Галузь знань: <i>06 «Журналістика»</i></p> <p>Спеціальність: <i>061 «Журналістика»</i></p> <p>Освітня програма: <i>«Журналістика»</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>«бакалавр»</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 2</p> <p>Семестр: 3</p> <p>Аудиторні заняття: 28 годин, з них: Лекції: <i>14 годин</i> Практичні заняття: <i>14 годин</i></p> <p>Модульні контрольні роботи: <i>4 години</i></p> <p>Самостійна робота: <i>28 годин</i></p> <p>Вид контролю: комплексний <i>екзамен</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія медіатексту: Літературне редагування»

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль І. Текст як об’єкт редагування							
1.	Методологічні засади літературного редагування	10	6	4	2	4	-
2.	Етапи роботи редактора з текстом	8	4	2	2	4	-
3.	Композиція тексту	9	4	2	2	5	-
4.	Пошук та усунення помилок у тексті	11	6	2	4	5	-
Модульна контрольна робота 1.		2	-	-	-	-	2
Разом		40	20	10	10	18	2
Змістовий модуль ІІ. Робота з мовою повідомлення							
5.	Лексичні та фразеологічні засоби мови. Виразність мовлення	9	4	2	2	5	-
6.	Граматично-стилістичні засоби мови	9	4	2	2	5	-
Модульна контрольна робота 2.		2	-	-	-	-	2
Разом		20	8	4	4	10	2
Разом за навчальним планом		60	28	14	14	28	4

ІІІ. ПРОГРАМА

дисципліни «Теорія медіатексту: Літературне редагування»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

Текст як об'єкт редагування

Лекція 1-2. Методологічні засади літературного редагування (4 год.)

Об'єкт, предмет, мета і завдання редагування. Методи редагування. Історія розвитку редагування. Різні підходи до розуміння понять «редагування», «літературне редагування». Аспекти редагування: політичний (ідеологічний), науковий, літературний (літературно-стилістичний). Нормативна база редагування. Види норм. Етичні засади редакторської діяльності.

Практичне заняття 1. Методологічні засади літературного редагування (2 год.)

Літературу подано в планах практичних занять.

Лекція 3. Етапи роботи редактора з текстом (2 год.)

Текст і дискурс: різні підходи до розуміння співвідношення понять. Властивості тексту. Текстотвірні категорії. Інформативність, пресуппозиція, семантична зв'язність, інтеграція, цілісність, завершеність тексту. Поняття «медіатекст», різновиди медіатексту. Редакторський аналіз тексту. Визначення мети та обсягу редагування. Редакторський висновок. Різновиди редакторської правки. Редагування-вчитка, редагування-скорочення, редагування-обробка, редагування-переробка. Аналіз тексту на завершальній стадії редагування. Особливості роботи з перекладними текстами.

Практичне заняття 2. Етапи роботи редактора з текстом (2 год.)

Літературу подано в планах практичних занять.

Лекція 4. Композиція тексту (2 год.)

Композиція тексту. Композиційні одиниці, композиційні зв'язки. Види композиційної структури: оповідна, описова, наукова, діалогічна, ієрархічна, архівна, циклічна, вкладена, гіпертекстова, комбінована. Оцінка композиції з точки зору її відповідності темі, задуму автора, жанру твору. Композиційна цілісність тексту, обґрунтована послідовність та пропорційність його частин. Рубрикація тексту як графічна модель композиції. Абзац як елемент композиційної будови тексту. Сильні позиції тексту. Функції заголовку, початкових та завершальних фраз тексту. Принципи роботи з композицією медіатексту. Особливості цитування в медіатексті.

Практичне заняття 3. Композиція тексту (2 год.)

Літературу подано в планах практичних занять.

Лекція 5. Пошук та усунення помилок у тексті (2 год.)

Поняття «помилка», класифікація помилок. Механізми пошуку та усунення помилок у тексті. Типові для медіатекстів помилки. Сутність фактичних помилок. Механізм оцінки доцільності, повноти й достовірності відображення факту в

тексті. Різновиди логічних помилок. Принципи логічного аналізу тексту. Несуперечливість, обґрунтованість, послідовність викладу інформації. Виявлення підміни понять. Коректура. Коректурні знаки.

Практичне заняття 4. Пошук та усунення помилок у тексті (4 год.)

Літературу подано в планах практичних занять.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Робота з мовою повідомлення

Лекція 6. Лексичні та фразеологічні засоби мови. Виразність мовлення (2 год.)

Принципи та механізми роботи з мовою медіа-повідомлення. Лексика в медіатексті: точність слововживання, стилістичні особливості використання. Особливості використання фразеологізмів у медіатексті. Засоби, що посилюють виразність мовлення: метафора, метонімія, синекдоха, іронія, символ, алегорія, гіпербола, літота, порівняння, епітет, перифраза, інверсія, звернення, заклик, перелік, градація, антитеза, анафора, епіфора, паралелізм.

Практичне заняття 5. Лексичні та фразеологічні засоби мови. Виразність мовлення (2 год.)

Літературу подано в планах практичних занять.

Лекція 7. Граматично-стилістичні засоби мови (2 год.)

Граматично-стилістичні особливості медіатексту. Стилістичні властивості деяких форм іменників, прикметників, дієслова. Особливості використання числівників та займенників. Порядок слів у реченні. Система розділових знаків. Словники та довідники в роботі редактора.

Практичне заняття 6. Граматично-стилістичні засоби мови (2 год.)

Літературу подано в планах практичних занять.

IV. Навчально-методична карта дисципліни
«Теорія медіатексту: Літературне редагування»

Разом: 60 год., з них лекції – 14 год., практичні заняття – 14 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 28 год.

Тиждень	I–II	III	IV	V–VI	VI–VII	VII–VIII
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II	
Назва модуля	Текст як об'єкт редагування				Робота з мовою повідомлення	
Кількість балів за модуль	105 балів				59 балів	
Лекції	1–2	3	4	5	6	7
Теми лекцій	Методологічні засади літературного редагування (2 бали)	Етапи роботи редактора з текстом (1 бал)	Композиція тексту (1 бал)	Пошук та усунення помилок у тексті (1 бал)	Лексичні та фразеологічні засоби мови. Виразність мовлення (1 бал)	Граматично-стилістичні засоби мови (1 бал)
Теми практичних занять	Методологічні засади літературного редагування (10+1 бал)	Етапи роботи редактора з текстом (10+1 бал)	Композиція тексту (10+1 бал)	Пошук та усунення помилок у тексті (20+2 бали)	Лексичні та фразеологічні засоби мови. Виразність мовлення (10+1 бал)	Граматично-стилістичні засоби мови (10+1 бал)
Самостійна робота	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)				Модульна контрольна робота 2 (25 балів)	
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів)					

V. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I Текст як об'єкт редагування

Практичне заняття 1. Методологічні засади літературного редагування (2 год.)

1. Об'єкт, предмет, мета і завдання редагування. Методи редагування.
2. Історія розвитку редагування.
3. Різні підходи до розуміння понять «редагування», «літературне редагування». Аспекти редагування. Нормативна база редагування.
4. Етичні засади редакторської діяльності.

Завдання: проаналізувати наявні в науковій та навчальній літературі визначення понять «редагування», «літературне редагування» і сформулювати власні визначення цих понять.

Література:

- Іванченко Р. Г. Літературне редагування. – Репр. вид. – К., 2003.
- Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К. С. Серажим. – К. : Паливода А. В., 2012.
- Накорякова К. М. Литературное редактирование : общая методика работы над текстом : учеб. пособие. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 2011.
- Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів : Афіша, 2011.
- Різун В. В. Літературне редагування : підручник. – Київ : Либідь, 1996.
- Тимошик М. С. Як редагувати книжкові та газетно-журнальні видання: практичний посібник. – К. : Наша культура і наука, 2012.
- Baskette F. K., Sissors J. Z., Brooks B. S. The Art of Editing. – 5-th ed. – New York – London : Macmillan Publishing Company ; Collier Macmillan Publishers, 1992.
- Butcher J. Copy-editing. – Cambridge – New York : Cambridge University Press, 1992.
- Dessauer J. P. Book publishing : The basic introduction. – 3-d ed. – New York : Continuum, 1993.

Практичне заняття 2. Етапи роботи редактора з текстом (2 год.)

1. Текст: властивості тексту, текстотвірні категорії. Медіатекст, різновиди медіатексту.
2. Редакторський аналіз тексту.
3. Редакторський висновок.
4. Різновиди редакторської правки.
5. Аналіз тексту на завершальній стадії редагування.
6. Особливості роботи редактора з перекладними текстами.

Завдання: провести редакторський аналіз медіатексту й підготувати редакторський висновок.

Література:

- Мильчин А. Э. Методика редактирования текста : учебник для вузов. – 3-е изд., перераб. и доп. – СПб. : Логос, 2005.
- Мильчин А. Э. Редакторский анализ литературного произведения как составная часть теории редактирования // Книга : исслед. и материалы. – Сб. 30. – М. : Книга, 1975. – С. 55–67.
- Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів : Афіша, 2011.

Сикорский Н. М. Теория и практика редактирования. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Высш. школа, 1980.

Тимошик М. С. Як редагувати книжкові та газетно-журнальні видання: практичний посібник. – К. : Наша культура і наука, 2012.

Феллер М. Д. Эффективность сообщения и литературный аспект редактирования : монография. – Львов : Вища школа, 1978.

Практичне заняття 3. Композиція тексту (2 год.)

1. Композиція. Види композиційної структури.
2. Оцінка композиції з точки зору її цілісності, послідовності та пропорційності частин, відповідності темі, задуму автора, жанру твору.
3. Рубрикація тексту як графічна модель композиції.
4. Абзац. Функції абзацу в тексті.
5. Сильні позиції тексту.
6. Особливості цитування в медіатексті.

Завдання: відредагувати текст.

Література:

Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів : Афіша, 2011.

Тимошик М. С. Як редагувати книжкові та газетно-журнальні видання: практичний посібник. – К. : Наша культура і наука, 2012.

Феллер М. Д. Структура произведения: как она действует, как ее строят, как оценивают и помогают улучшить : автору и редактору. – М. : Книга, 1981.

Практичне заняття 4. Пошук та усунення помилок у тексті (4 год.)

1. Поняття «помилка», класифікація помилок.
2. Механізми пошуку та усунення помилок у тексті. Типові для медіатекстів помилки.
3. Сутність фактичних помилок. Оцінка доцільності, повноти й достовірності відображення факту в тексті.
4. Різновиди логічних помилок. Принципи логічного аналізу тексту.
5. Коректура. Коректурні знаки.

Завдання: знайти в сучасних засобах масової інформації приклади типових для медіатекстів помилок.

Література:

Гаранина Н. С. Работа редактора над фактическим материалом : учебно-методическое пособие. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1990.

Капелюшний А. О. Практичний посібник-довідник журналіста: Редагування в ЗМІ : Аналіз і перевірка фактичного матеріалу. – Львів : ПАІС, 2004.

Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К. С. Серажим. – К. : Паливода А. В., 2012.

Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів : Афіша, 2011.

Подшивайлова А. М. «Желтый фосфор» : к вопросу о природе страха как составляющей манипулятивного воздействия // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2010. – № 4 (34). – С. 47–53.

Подшивайлова А. М. Манипулятивное воздействие в политическом дискурсе : монография. – К. : Киевский университет, 2013. – С. 182–201, 255–274, 327–336.

Свинцов В. И. Логические основы редактирования текста. – М., 1972.

Свинцов В. И. Смысловый анализ и обработка текста. – 2-е изд., перераб. – М. : Книга, 1979.

Тимошик М. С. Як редагувати книжкові та газетно-журнальні видання: практичний посібник. – К. : Наша культура і наука, 2012.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Робота з мовою повідомлення

Практичне заняття 5. Лексичні та фразеологічні засоби мови.

Виразність мовлення (2 год.)

1. Лексика в медіатексті: точність слововживання, стилістичні особливості використання.

2. Особливості використання фразеологізмів у медіатексті.

3. Засоби, що посилюють виразність мовлення.

Завдання: відредагувати текст.

Література:

Былинский К. И., Розенталь Д. Э. Литературное редактирование : учеб. пособие. – 3-е изд., испр. и доп. – М. : Флинта : Наука, 2011.

Капелюшний А. О. Практична стилістика української мови : навч. посібник. – Вид. 2-ге, переробл. – Львів : ПАІС, 2007.

Сенкевич М. П., Феллер М. Д. Литературное редактирование (лингвостилистические основы) : учебное пособие. – М. : Высшая школа, 1968.

Терехова В. С. Специальная лексика в языке газеты. – Л. : Изд-во Ленингр. ун-та, 1982.

Тимошик М. С. Як редагувати книжкові та газетно-журнальні видання: практичний посібник. – К. : Наша культура і наука, 2012. – С. 169–173.

Феллер М. Д. Эффективность сообщения и литературный аспект редактирования : монография. – Львов : Вища школа, 1978.

Практичне заняття 6. Граматично-стилістичні засоби мови (2 год.)

1. Граматично-стилістичні особливості медіатексту.

2. Стилiстичні властивості деяких форм iменників, прикметників, дiєслора. Особливості використання числiвників та займенників.

3. Порядок слів у реченні.

4. Система роздiлових знаків.

5. Словники та довідники в роботі редактора

Завдання: відредагувати текст.

Література:

Былинский К. И., Розенталь Д. Э. Литературное редактирование : учеб. пособие. – 3-е изд., испр. и доп. – М. : Флинта : Наука, 2011.

Капелюшний А. О. Практика використання числiвникових форм у прямиофiрному телевiзiйному мовленнi // Вiсник Львiв. ун-ту. Сер. Журналістика. – Вип. 30. – Львів : ЛНУ, 2007. – С. 277–287.

Капелюшний А. О. Трансформація текстотвірної ролі займенників у прямиофiрному мовленнi тележурналістів // Теле- та радіожурналістика : збiрник науково-методичних праць. – Львів : ЛНУ iменi Iвана Франка, 2011. – Вип. 10. – С. 239–245.

Сенкевич М. П., Феллер М. Д. Литературное редактирование (лингвостилистические основы) : учебное пособие. – М. : Высшая школа, 1968.

Тимошик М. С. Як редагувати книжкові та газетно-журнальні видання: практичний посібник. – К. : Наша культура і наука, 2012. – С. 173–180.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Текст як об'єкт редагування

Тема 1. Методологічні засади літературного редагування

Завдання: проаналізувати наявні в науковій та навчальній літературі визначення понять «редагування», «літературне редагування» і сформулювати власні визначення цих понять.

Тема 2. Етапи роботи редактора з текстом

Завдання: провести редакторський аналіз медіатексту й підготувати редакторський висновок.

Тема 3. Композиція тексту

Завдання: відредагувати текст.

Тема 4. Пошук та усунення помилок у тексті

Завдання: знайти в сучасних засобах масової інформації приклади типових для медіатекстів помилок.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Робота з мовою повідомлення

Тема 5. Лексичні та фразеологічні засоби мови. Виразність мовлення

Завдання: відредагувати текст.

Тема 6. Граматично-стилістичні засоби мови

Завдання: відредагувати текст.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентами, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I Текст як об'єкт редагування (18 год.)			
Тема 1. Методологічні засади літературного редагування (4 год.)	практичне заняття, модульний контроль, іспит	5	2
Тема 2. Етапи роботи редактора з текстом (4 год.)	практичне заняття, модульний контроль, іспит	5	3
Тема 3. Композиція тексту (5 год.)	практичне заняття, модульний контроль, іспит	5	4
Тема 4. Пошук та усунення помилок у тексті (5 год.)	практичне заняття, модульний контроль, іспит	5	6
Змістовий модуль II Робота з мовою повідомлення (10 год.)			
Тема 5. Лексичні та фразеологічні засоби мови. Виразність мовлення (5 год.)	практичне заняття, модульний контроль, іспит	5	7
Тема 6. Граматично-стилістичні засоби мови (5 год.)	практичне заняття, модульний контроль, іспит	5	8
Разом: 28 год.	Разом: 30 балів		

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Теорія медіатексту: Літературне редагування» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	7	7
2.	Відвідування практичних занять	1	7	7
3.	Робота на практичному занятті	10	7	70
4.	Виконання завдання з самостійної роботи	5	6	30
5.	Модульна контрольна робота	25	2	50
Максимальна кількість балів 164				
Коефіцієнт 2,73				
Всього – 60 балів				

Екзамен – 40 балів

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, повідомлення, доповідь.

Методи письмового контролю: модульна контрольна робота, самостійна письмова робота.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності
у європейські оцінки ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки	Національна шкала	Залікова оцінка
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	ВІДМІННО	ЗАРАХОВАНО
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок	ДОБРЕ	
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок		
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	ЗАДОВІЛЬНО	
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)		
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	НЕЗАДОВІЛЬНО	НЕ ЗАРАХОВАНО
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни		

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної та модульної контрольної роботи.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення теоретичного матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях і під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни.

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- робоча навчальна програма;
- навчальні посібники;
- засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт).

X. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Об'єкт, предмет, мета і завдання редагування.
2. Аспекти редагування: політичний (ідеологічний), науковий, літературний (літературно-стилістичний).
3. Методи редагування.
4. Історія розвитку редагування.
5. Різні підходи до розуміння понять «редагування», «літературне редагування».
6. Нормативна база редагування.
7. Види норм редагування.
8. Етичні засади редакторської діяльності.
9. Текст: властивості тексту, текстотвірні категорії.
10. Етапи роботи редактора з текстом.
11. Редакторський аналіз тексту.
12. Редакторський висновок.
13. Різновиди редакторської правки.
14. Специфіка аналізу тексту на завершальній стадії редагування.
15. Особливості роботи літературного редактора з перекладними текстами.
16. Композиція тексту: композиційні одиниці, композиційні зв'язки.
17. Види композиційної структури.

18. Оцінка композиції з точки зору її відповідності темі, задуму автора, жанру твору.

19. Композиційна цілісність тексту, обґрунтована послідовність та пропорційність його частин.

20. Рубрикація тексту як графічна модель композиції.

21. Абзац як елемент композиційної будови тексту.

22. Функції абзацу в тексті.

23. Сильні позиції тексту.

24. Функції заголовку, початкових та завершальних фраз тексту.

25. Принципи роботи з композицією медіатексту.

26. Особливості цитування в медіатексті.

27. Поняття «помилка», класифікація помилок.

28. Принципи пошуку та усунення помилок у тексті.

29. Типові для медіатекстів помилки.

30. Сутність фактичних помилок.

31. Механізм оцінки доцільності, повноти й достовірності відображення факту в тексті.

32. Різновиди логічних помилок.

33. Принципи логічного аналізу тексту.

34. Оцінка несуперечливості, обґрунтованості, послідовності викладу інформації.

35. Коректура, коректурні знаки та правила їх застосування.

36. Лексика в медіатексті: точність слововживання, стилістичні особливості використання.

37. Особливості використання фразеологізмів у медіатексті.

38. Засоби, що посилюють виразність мовлення.

39. Особливості використання метафори, метонімії, синекдохи, порівняння в медіатексті.

40. Використання епітетів, гіперболи, літоти в медіатексті.

41. Символ, алегорія – особливості використання в медіатексті.

42. Використання перифраз, антитези, іронії, інверсії в медіатексті.

43. Звернення та заклики в медіатексті.

44. Використання переліку, градації, повторів (анафора, епіфора, паралелізм) у медіатексті.

45. Граматично-стилістичні особливості медіатексту.

46. Стилiстичнi властивостi форм iменникiв, прикметникiв, дiєслова в медіатексті.

47. Особливості використання числівників та займенників у медіатексті.

48. Порядок слів у реченні.

49. Система розділових знаків.

50. Значення словників та довідників у роботі редактора.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Былинский К. И., Розенталь Д. Э. Литературное редактирование : учеб. пособие. – 3-е изд., испр. и доп. – М. : Флинта : Наука, 2011.
2. Жадько В. О. Журналістика та основи редакторської майстерності : навч. посібник. – К. : Знання, 2012.
3. Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації : навчальний посібник. – 2-ге вид. випр. та допов. – Львів : ПАІС, 2009.
4. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи : навч. посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів : Афіша, 2011.
5. Работа над словом : язык, стиль и литературное редактирование газеты. – М. : Изд-во политической литературы, 1971.
6. Тимошик М. С. Як редагувати книжкові та газетно-журнальні видання : практичний посібник. – К. : Наша культура і наука, 2012.

Додаткова:

7. Базанова А. Е. Литературное редактирование : учеб. пособие. – М. : Рос. ун-т дружбы народов, 2008.
8. Басовская Е. Н. Стилистика и литературное редактирование : учеб.-метод. модуль. – М. : Изд-во Ипполитова, 2005.
9. Беззубов А. Н. Введение в литературное редактирование : учеб. пособие для студентов-журналистов. – СПб., 1997.
10. Белоусов М. Г. Стилистика и литературное редактирование: тексты лекций. – М. : МГТУ ГА, 2015.
11. Гаранина Н. С. Работа редактора над фактическим материалом : учебно-методическое пособие. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1990.
12. Годунок З. В. Літературне редагування (практикум) : навч.-метод. посіб. – Острог, 2017.
13. Голуб И. Б. Литературное редактирование : учеб. пособие. – М. : Логос, 2010.
14. Граудина Л. К., Ицкович В. А., Катлинская Л. П. Грамматическая правильность русской речи. Стилистический словарь вариантов. – 3-е изд., стер. – М. : Астрель : АСТ, 2004.
15. Григораш Д. С. Теорія і практика редагування газети. – Львів : Вид-во Львів. ун-ту, 1966.
16. Гузенко С. В. Літературне редагування : навч. посіб. – Миколаїв : ІЛПОН, 2013.
17. Евменова Т. И. Стилистика и литературное редактирование : учеб. пособие. – СПб. : СПбГИЭУ, 2011.
18. Жукова А. Г. Литературное редактирование: основные понятия, упражнения и задания (на материале текстов СМИ) : учеб. пособие. – М. , 2013.
19. Зелінська Н. В. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою тексту (літературне опрацювання тексту). – К. : УМК ВО, 1989.
20. Іванченко Р. Г. Літературне редагування. – Репр. вид. – К. , 2003.
21. Іванченко Р. Г. Мовний штамп в літературній практиці : лекція з курсу «Теорія і практика редагування». – Л., 1965.
22. Іванченко Р. Г. Робота редактора над точністю слова і стислістю

викладу : наукове видання. – [К.] : Вид-во Київського університету, 1962.

23. Иншакова Н. Г. Рекламный и пиар-текст. Основы редактирования. – М., 2014.

24. Капельюшний А. О. Практика використання числівникових форм у прямоефірному телевізійному мовленні // Вісник Львів. ун-ту. Сер. Журналістика. – Вип. 30. – Львів : ЛНУ, 2007. – С. 277–287.

25. Капельюшний А. О. Практична стилістика української мови : навч. посібник. – Вид. 2-ге, переробл. – Львів : ПАІС, 2007.

26. Капельюшний А. О. Практичний посібник-довідник журналіста: Редагування в ЗМІ : Аналіз і перевірка фактичного матеріалу. – Львів : ПАІС, 2004.

27. Капельюшний А. О. Телебачення прямого ефіру: практика мовлення, типові помилки : навч. посібник. – Львів : ПАІС, 2011.

28. Капельюшний А. О. Трансформація текстотвірної ролі займенників у прямоефірному мовленні тележурналістів // Теле- та радіожурналістика : збірник науково-методичних праць. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – Вип. 10. – С. 239–245.

29. Колесников Н. П. Стилистика и литературное редактирование : учеб. пособие. – М. ; Ростов-на-Дону : МарТ, 2003.

30. Крайнікова Т. Коректура : підручник для студентів вищих навчальних закладів, які навчаються за спеціальністю «Видавнича справа та редагування» і «Журналістика». – К. : Наша наука і культура, 2010.

31. Крейг Р. Інтернет-журналістика : робота журналіста і редактора у нових ЗМІ. – К. : Києво-Могилянська академія, 2007.

32. Литературное редактирование : материалы для занятий : учеб. пособие / И. К. Гужова, Р. А. Молибодженко, К. М. Накорякова, Т. И. Сурикова; под ред. К. М. Накоряковой. – М. : Изд-во МГУ, 2000.

33. Литературное редактирование : учебное пособие для PR-специалистов / Л. А. Курдюкова (сост.). – Балашиха : Де-По, 2011.

34. Літературне редагування : навч.-метод. посіб. / упоряд. К. С. Серажим. – К. : Паливода А. В., 2012.

35. Мильчин А. Э. Культура издания, или Как не надо и как надо делать книги : практическое руководство. – М. : Логос, 2002.

36. Мильчин А. Э. Методика редактирования текста : учебник для вузов. – 3-е изд., перераб. и доп. – СПб. : Логос, 2005.

37. Мильчин А. Э. Редакторский анализ литературного произведения как составная часть теории редактирования // Книга : Исслед. и материалы. – Сб. 30. – М. : Книга, 1975. – С. 55–67.

38. Накорякова К. М. Литературное редактирование : общая методика работы над текстом : учеб. пособие. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 2011.

39. Накорякова К. М. Справочник по литературному редактированию для работников средств массовой информации : справочное издание. – 2-е изд. – М. : Флинта : Наука, 2011.

40. Подшивайлова А. М. «Желтый фосфор» : к вопросу о природе страха как составляющей манипулятивного воздействия // Русский язык, литература, культура в школе и вузе. – 2010. – № 4 (34). – С. 47–53.

41. Подшивайлова А. М. Аббревиатура как маркер языка тоталитаризма //

Мовні і концептуальні картини світу. – Вип. 42. Ч. 1. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2012. – С. 395–411.

42. Подшивайлова А. М. Манипулятивное воздействие в политическом дискурсе : монография. – К. : Киевский университет, 2013. – 431 с.

43. Подшивайлова А. М. Число в масс-медийном политическом дискурсе как составляющая манипулятивного воздействия // Мовні і концептуальні картини світу : зб. наук. праць. – Вип. 24. Ч. 3. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2008. – С. 99–105.

44. Різун В. В. Літературне редагування : підручник. – К. : Либідь, 1996.

45. Розенталь Д. Э. Справочник по правописанию и литературной правке : справочное издание. – 12-е изд. – М. : Айрис-Пресс, 2007.

46. Руженцева Н. Б. Стилистика и литературное редактирование рекламных и PR-текстов. – 3-е изд., стер. – М. : Флинта : Наука, 2017.

47. Сбитнева А. А. Литературное редактирование : история, теория, практика : учебное пособие. – 2-е изд. – М. : Флинта : Наука, 2011.

48. Свинцов В. И. Логические основы редактирования текста. – М., 1972.

49. Свинцов В. И. Смысловой анализ и обработка текста. – 2-е изд., перераб. – М. : Книга, 1979.

50. Сенкевич М. П. Стилистика и литературное редактирование. – М. : Трибуна, 2014.

51. Сенкевич М. П., Феллер М. Д. Литературное редактирование (лингвостилистические основы) : учебное пособие. – М. : Высшая школа, 1968.

52. Сикорский Н. М. Теория и практика редактирования. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Выш. шк., 1980.

53. Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. – 3-тє вид., випр. – К. : Знання, 2006.

54. Сметанина С. И. Литературное редактирование для журналистов и специалистов по связям с общественностью. – СПб. : Издательство Михайлова В. А., 2003.

55. Сотникова О. П. Интернет-издание от А до Я : руководство для веб-редактора : учебное пособие для студентов высших учебных заведений, обучающихся по специальности «Журналистика». – М. : Аспект Пресс, 2014.

56. Справочная книга редактора и корректора : Редакционно-техническое оформление издания / [В. А. Абрамов, Л. М. Гордон, В. С. Ершов и др. ; сост. и общ. ред. А. Э. Мильчина]. – 2-е изд., перераб. – М. : Книга, 1985.

57. Справочник издателя и автора : Редакционно-издательское оформление издания. – М. : Олимп : АСТ, 1999.

58. Степанюк О. В. Редагування як напрям діяльності референта / О. В. Степанюк // Поліграфія і вид. справа. – 2008. – № 2. – С. 106–110.

59. Стилистика и литературное редактирование : учеб. пособие / Н. В. Малычева и др. ; под ред. Н. В. Малычевой. – Ростов н/Д. : Наука-Спектр, 2011.

60. Стилистика и литературное редактирование : учебник / В. И. Максимов, Ю. А. Бельчиков, А. В. Голубева и др.; под ред. В. И. Максимова. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : Гардарики, 2007.

61. Терехова В. С. Литературное редактирование : учебное пособие. – Л. :

ЛГУ, 1975.

62. Терехова В. С. Специальная лексика в языке газеты. – Л. : Изд-во Ленингр. ун-та, 1982.

63. Феллер М. Д. Структура произведения: как она действует, как ее строят, как оценивают и помогают улучшить : автору и редактору. – М. : Книга, 1981.

64. Феллер М. Д. Эффективность сообщения и литературный аспект редактирования : монография. – Львов : Вища школа, 1978.

65. Baskette F. K., Sissors J. Z., Brooks B. S. The Art of Editing. – 5-th ed. – New York – London : Macmillan Publising Company ; Collier Macmillan Publishers, 1992.

66. Butcher J. Copy-editing. – Cambridge – New York : Cambridge University Press, 1992.

67. Dessauer J. P. Book publishing : The basic introduction. – 3-d ed. – New York : Continuum, 1993.

**Робоча програма навчального курсу
«Теорія медіатексту: Літературне редагування»**

Укладач: *Подшивайлова Ганна Михайлівна*, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики та нових медіа Київського університету імені Бориса Грінченка

Теорія медіатексту: Літературне редагування. Програма навчальної дисципліни / укладач Г. М. Подшивайлова. – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017. – 21 с.